

УДК 349.6

ДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

А. О. Коваль

студент 1 курсу, група АУТП-11, навчально-науковий інститут автоматики, кібернетики та
обчислювальної техніки

Науковий керівник – старший викладач Г. І. Багнюк

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Запропоновано дії по удосконаленню системи управління у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки, а саме: загальні, які здійснюють законодавчі, виконавчі і правові органи, та спеціальні, які здійснюються суб'єктами, що мають спеціальні повноваження відповідно до чинного законодавства.

Ключові слова: охорона довкілля, екологічна безпека, природні ресурси, системно-екологічний підхід, природоохоронні заходи, природоохоронні рішення, екологічні нормативи, моніторинг.

Предложено действия по усовершенствованию системы управления в сфере охраны окружающей среды и экологической безопасности, а именно: общие, которые осуществляют законодательные, исполнительные и правовые органы, и специальные, которые осуществляются субъектами, имеющими специальные полномочия в соответствии с действующим законодательством.

Ключевые слова: охрана окружающей среды, экологическая безопасность, природные ресурсы, системно-экологический подход, природоохранные мероприятия, природоохранные решения, экологические нормативы, мониторинг.

The actions to improve management of health and environmental safety are recommended. These actions are general and special. The general actions depend on exercising legislative, executive and legislative departments. The special actions depend on the subjects with special powers in accordance with applicable law.

Keywords: environment, environmental safety, natural resources, system-ecological method, environmental measures, environmental solutions, environmental standards, monitoring.

Людська спільнота впродовж свого існування взаємодіє з навколишнім середовищем і намагається його змінювати відповідно до власних потреб.

Удосконалювати систему управління у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки можливо за допомогою наступних дій: загальних, які здійснюють законодавчі, виконавчі і правові органи, та спеціальних, які здійснюються суб'єктами, що мають спеціальні повноваження відповідно до чинного законодавства.

До загальних належать:

1) законодавчо нормативного регулювання (формування й розвиток законодавчо-правової, нормативної сфер у галузі охорони довкілля; використання ресурсів навколишнього природного середовища; регулювання антропогенної діяльності тощо);

2) планування й прогнозування (розроблення, затвердження, впровадження на практиці природоохоронних програм і проектів на основі системно-екологічного підходу; передбачення негативних та кризових ситуацій, планування природоохоронних заходів у всіх галузях економіки);

3) організація і координування (організація всіх видів робіт з екологічного менеджменту на різних рівнях та в організаціях; організація виконання запланованих природоохоронних рішень та дотримання екологічних нормативів; погодження інтересів держави й бізнесу в галузі);

4) контролювання (проведення контролю за дотриманням природоохоронного законодавства організаціями незалежно від форм власності на всіх рівнях).

До спеціальних відносять:

1) розподіл і впорядкування навколишнього природного середовища та його ресурсів - планування, організація та контроль просторово-територіального устрою довкілля, виокремлення територій з особливим статусом охорони, надання об'єктів довкілля в оренду, лісовідновлення;

2) облік та статистична звітність - планування, ведення, оновлення, використання кадастрів природних ресурсів (сукупності кількісних, якісних та інших характеристик господарського, екологічного, правового стану природних ресурсів), формування і аналіз екологічної статистичної звітності;

3) нормування - розроблення нормативів гранично-допустимих викидів і скидів та інших видів шкідливого впливу, обґрунтування значень гранично допустимої концентрації (ГДК) для об'єктів довкілля;

4) моніторинг – проведення спостережень, збирання та оброблення інформації про стан довкілля такими організаціями як Міністерство охорони природи, Міністерство охорони здоров'я, Державний комітет водного господарства та ін.;

5) інформування – громадськості, органів влади, суб'єктів бізнесу про стан навколишнього природного середовища, можливі ризики і загрози;

6) ліцензування – видання дозволів на здійснення певної діяльності: розвідка та експлуатація корисних копалин, економічно небезпечні види діяльності тощо;

7) стандартизація – розроблення затвердження, гармонізація всіх видів нормативних документів, методик, термінології, значень ГДК тощо;

8) аудит – незалежна оцінка аудиторськими фірмами відповідності екологічного стану, діяльності, систем управління якості, систем екологічного управління екологічним вимогам та розроблення рекомендацій щодо поліпшення всіх видів діяльності організацій;

9) маркетинг – організація і спрямування діяльності організацій, пов'язаної з екологічно орієнтованим попитом на товари і послуги, що сприяють збереженню якісного та кількісного рівня довкілля протягом усього життєвого циклу, зниження навантаження на навколишнє природне середовище, діяльність зі збереження середовища існування людини, генофонду біосфери, екологічне макетування товарів тощо.

Охорона довкілля є однією з актуальних проблем сучасності. Згідно з ст. 16 Конституції України, держава бере на себе обов'язок забезпечення екологічної безпеки і підтримки екологічної рівноваги, збереження генофонду українського народу і т.п. Злочини та інші правопорушення проти довкілля посягають на суспільні відносини у сфері охорони конституційного права громадян на безпечне довкілля, а також у сфері охорони, використання, збереження і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання й усунення негативного впливу господарської та іншої діяльності людини на навколишнє природне середовище, збереження генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій, а також природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. – Ст. 141. 2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. №1264-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. – 1991. - №41. – Ст. 546. 3. Про схвалення Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року: Розпорядження КМУ від 17 жовтня 2007 р. №880-р// Офіційний вісник України. – 2007. - №79. – Ст. 2961. 4. Постанова П'ясу «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля» від 10.12.2004 р. №17// Постанови Пленуму Верховного суду України в кримінальних справах/ Верховний Суд України; за заг. ред. В.Т.Маляренка. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – с. 342.